

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 1P/49/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5624201410
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2024:5624201410.3

Uznesenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš v právnej veci starostlivosti o maloletú A. B. C., nar. XX. X. XXXX, bytom pri matke, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 1784/30, Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536, dieťa matky D. C., nar. XX. X. XXXX, bytom E. F., G. XXXX/X, otec v rodnom liste neuvedený, za účasti Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš, so sídlom Tomášikova 5, Liptovský Mikuláš, v konaní o návrhu starého otca H. C., nar. XX. X. XXXX, bytom E. F., G. XXXX/X, na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd nariaďuje neodkladné opatrenie:

I. Maloletá A. B. C., nar. XX. X. XXXX, sa do právoplatného skončenia konania vo veci samej, vedeného na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 1P/49/2024, z v e r u j e do starostlivosti starého otca H. C., nar. XX. X. XXXX.

II. Matka j e až do právoplatného skončenia konania vo veci samej, vedeného Okresným súdom Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 1P/49/2024, p o v i n á prispievať na výživu maloletej A. B. C., nar. XX. X. XXXX, mesačne vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa, podľa § 62 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov, v spojení s § 2 písm. c/ zákona č. 601/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov, vždy do 15. dňa kalendárneho mesiaca vopred k rukám starého otca maloletej.

odôvodnenie:

1. Starý otec maloletej podal na Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 28. 3. 2024 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci osobnej starostlivosti maloletej A. B. C., nar. XX. X. XXXX, a určenia výživného v nevyhnutnej miere. Spolu s návrhom doručil aj podanie označené ako podnet na zverenie maloletej do jeho náhradnej osobnej starostlivosti.

2. V návrhu na vydanie neodkladného opatrenia starý otec uviedol, že maloletá A. B. C. je dieťa jeho dcéry D. C.. Vnučka aj s dcérou bývajú v jeho domácnosti od narodenia maloletej. Majú svoju vlastnú izbu, maloletá má svoju vlastnú postieľku. Uviedol, že spolu s dcérou sa podieľa na zabezpečení starostlivosti o maloletú za občasnej výpomoci jeho exmanželky p. C. B.. Ošetrujúcim lekárom maloletej je F. B.. Vnučka je zdravá, nenavštevuje odborné ambulancie. S lekárkou komunikuje väčšinou matka maloletej, niekedy aj jeho družka. Maloletá už nie je kojená. Matka A. B. nemá okrem rodičovského príspevku vo výške 345,20 eura a prídavku na dieťa vo výške 60 eur žiadny iný príjem. Z tohto príjmu nakupuje maloletej plienky, mlieko a všetky potrebné veci pre ňu. Ako dôvod návrhu uviedol starý otec skutočnosť, že matka maloletej nastupuje dňa 5. 4. 2024 do výkonu trestu odňatia slobody na jeden rok. Okrem toho porušila aj podmienku, ktorú mala cca na dva roky, čiže trest sa jej predĺži asi o päť mesiacov. Starý otec uviedol, že je nezamestnaný, nie je evidovaný na úrade práce. Za účelom zabezpečenia príjmu pracuje brigádnicky. Jeho mesačný príjem je vo výške cca 200 -250 eur. Uviedol, že má len bežné výdavky, a v prípade potreby zakúpi veci aj maloletej. Je zdravý a je si plne vedomý

dôsledkov svojho rozhodnutia. Maloletá A. B. nemá iných blízkych príbuzných, ktorí by mali záujem zabezpečiť starostlivosť o ňu. Poukázal na to, že má k maloletej vytvorené silné citové puto, keďže je s ňou od jej narodenia v každodennom kontakte. Uviedol, že matka maloletej so zverením vnučky do jeho starostlivosti súhlasila, a predložil jej súhlas i v písomnej forme. Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhol, aby súd nariadil neodkladné opatrenia, ktorým maloletú A. B. C. zverí do právoplatného skončenia konania vo veci samej do jeho starostlivosti, a matku D. C. zaviazhe platením výživného na maloletú A. B. v nevyhnutnej miere.

3. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš doručil dňa 3. 4. 2024 správu z prešetrenia pomerov v rodine. Zo správy vyplýva, že starý otec H. C. býva v jednej domácnosti s bývalou manželkou B. C., ktorá má v náhradnej osobnej starostlivosti mal. D., nar. XX. X. XXXX. V spoločnej domácnosti tiež býva vnučka H. C. A. B.. Starí rodičia uviedli, že od času, kedy bol napísaný návrh na úrade, sa matka maloletej A. B. v ich domácnosti neobjavila. Starí rodičia bývajú v nájomnom okálovom dome pozostávajúcom z jednej izby, ktorú si navrhovateľ svojpomocne predelil. V prvej izbe sa nachádza kuchynská linka, jedálský stôl, stoličky a rozťahovací gauč. Druhá izba je zariadená detskou cestovnou postieľkou, rozťahovacím gaučom a nábytkom potrebným na uskladnenie oblečenia a prikrývok. Príbytok je vykurovaný pieckou. Kúpeľňa je toho času bez vane, z dôvodu prítomnosti potkanov. Nachádza sa tam len umývadlo a automatická práčka. Mesto bolo o situácii s potkanmi informované, a nainštalované pasce prospeli tomu, že sa tam teraz nevyskytujú. Hygiena v domácnosti je primeraná komunite, v ktorej žijú. V domácnosti je množstvo hračiek, chodítko a kočiar. Čo sa týka príjmov, starý otec uviedol, že od podaného návrhu sa nezmenili. Ich výdavky spočívajú v úhrade nájmu vrátane vody vo výške 60 eur mesačne, elektriny vo výške 120 eur mesačne. Ďalšie výdavky uviedol ako bežné. Starý otec je zdravý, nemá zvýšené náklady na lieky. V čase návštevy terénnych pracovníčok bolo zistené, že požil alkoholické nápoje. Uviedol, že to bolo výnimočné, pretože mal na návšteve strýka. Zároveň počas šetrenia pomerov v domácnosti starý otec fajčil, napriek tomu, že sa v domácnosti nachádzali dve maloleté deti. Po upozornení, že požívanie alkoholu a fajčenie je v prítomnosti maloletých detí neprípustné, uviedol, a stará matka pani B. C. sa zaručila, že sa to viacrát opakovať nebude. Rodina bola upozornená, že budú u nich vykonávané pravidelné neohlásené návštevy. Maloletá A. B. bola počas šetrenia usmievavá, vývinovo primeraná veku, bučatej postavy. Bola čisto oblečená a džavotala. Reagovala hlavne na starú matku B.. Rodine sú nápomocní aj príbuzní, nevesta I. C., ktorá býva v blízkosti ich domácnosti.

4. Podľa § 360 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

5. Podľa § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

6. Podľa § 2 ods. 1 a 2 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len „účastník“) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

7. Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

8. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

9. Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

10. Podľa § 329 ods. 1 prvá veta CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

11. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

12. Podľa § 330 ods. 1 a 2 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

13. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „ZR“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

14. Podľa § 28 ods. 2 ZR, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

15. V konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je účelom neodkladného opatrenia v prvom rade ochrana maloletých. Záujem maloletého dieťaťa je vždy prvoradý (článok 3 Dohovoru o právach dieťaťa, článok 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie). Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa súd zohľadňuje najmä skutočnosti uvedené v článku 5 základných zásad Zákona o rodine. V rámci konania o nariadenie neodkladného opatrenia súd zisťuje relevantné skutočnosti zjednodušeným spôsobom, pričom spravidla vychádza z návrhu, príp. podnetu, pripojených listín, aj z aktuálneho skutkového stavu.

16. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia. Účelom neodkladného opatrenia je rýchle a pružné riešenie situácie, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutná potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov. Základným zákonným predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia je osvedčenie dôvodnosti a trvanie uplatneného práva, ktorému sa má súdom poskytnúť neodkladná ochrana. Vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia je rozsah dokazovania, na rozdiel od konania vo veci samej, značne zúžený.

17. Z návrhu starého otca H. C. na nariadenie neodkladného opatrenia a v ňom uvádzaných skutočnosti, ako aj z predložených listinných dôkazov, vyplýva, že v danom štádiu sú splnené zákonné predpoklady pre jeho nariadenie. Súd sa oboznámil s priloženými listinnými dôkazmi, tj. s rodným listom maloletej A. B. C., s oznámením o narodení matky maloletej D. C., so súhlasom matky so zverením maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti starého otca zo dňa 28. 3. 2024 a so správou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš zo dňa 3. 4. 2024 o prešetrení pomerov v rodine maloletej A. B.. Ako vyplýva z návrhu, matka maloletej A. B. nastupuje dňa 5. 4. 2024 do výkonu trestu odňatia slobody. Starý otec H. C. má s maloletou A. B. vytvorené silné citové puto, keďže vnučka s ním býva v spoločnej domácnosti od narodenia. Do podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa starý otec podieľal spoločne s dcérou aj na zabezpečovaní starostlivosti o ňu, avšak po podaní návrhu sa dcéra D. v jeho domácnosti viac neobjavila. Starý otec je zdravý a je si plne vedomý dôsledkov svojho rozhodnutia. Zo správy ÚPSVaR Liptovský Mikuláš zo dňa 3. 4. 2024 o šetrení pomerov v rodine mal súd zistené, že v domácnosti starého otca má maloletá vytvorené podmienky bývania primerané danej komunite, najmä má svoju vlastnú postieľku. V domácnosti síce aktuálne chýba vaňa (je tam len umývadlo), ale je predpoklad, že uvedené bude v dohľadnej dobe doriešené, pretože o tejto situácii bolo informované aj Mesto Liptovský Mikuláš. Aj hygienické pomery v domácnosti sú primeraná komunite, v ktorej rodina žije. Na základe doposiaľ zadovážených dôkazov, v rozsahu nevyhnutne potrebnom pre rozhodnutie o

neodkladnom opatrení, súd dospel k záveru, že v danej veci sú splnené zákonné predpoklady pre jeho nariadenie. Ochrana záujmov maloletého dieťaťa si vyžaduje úpravu formou neodkladného opatrenia, pokiaľ nedôjde k rozhodnutiu súdu vo veci samej. Je v záujme maloletej, aby bola zabezpečovaná starostlivosť v prostredí rodiny, kde sa cíti bezpečne, a na ktoré je zvyknutá. Vzhľadom na nedostatky, ktoré boli v rámci šetrenia pomerov v rodine zistené, v domácnosti budú opakovane vykonávané pravidelné neohlasované návštevy. Rešpektujúc citové väzby a vývinové potreby dieťaťa, nariadil súd neodkladné opatrenie, ktorým dočasne, do rozhodnutia vo veci samej, zveril maloletú do starostlivosti navrhovateľa – starého otca maloletej p. H. C..

18. V návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia ďalej navrhovateľ žiadal zaviazať matku povinnosťou platiť výživné na maloletú A. B. v nevyhnutnej miere. S poukazom na citované zákonné ustanovenia a vyššie uvedené preukázané skutočnosti súd považuje návrh starého otca aj v časti o určenie výživného za dôvodný, keďže matka má zákonnú povinnosť plniť si svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu aspoň v minimálnom rozsahu. Výživné, určené neodkladným opatrením v nevyhnutnej miere, je cieľené len na uspokojovanie základných osobných potrieb maloletej. Neodkladné opatrenie predstavuje len dočasnú úpravu, ktorej cieľom je prioritne zabezpečiť v nevyhnutnej miere základný rámec plnenia si vyživovacej povinnosti zo strany rodiča, v tomto prípade matky, keďže otec dieťaťa v tomto štádiu nie je súdu známy, v rodnom liste nie je uvedený. Súd zdôrazňuje, že pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nie je možné v rámci tohto zrýchleného konania určiť skutočnú, objektívnu sumu výživného. O náhradnej osobnej starostlivosti maloletej sa bude rozhodovať vo veci samej. Za tým účelom súd vykoná potrebné dokazovanie a následne, po vyhodnotení všetkých dôkazov, rozhodne v súlade s najlepším záujmom dieťaťa. Súd určí výživné v takej výške, ktorá bude zodpovedať odôvodneným potrebám maloletej a súčasne schopnostiam a možnostiam matky. Aktuálne súd uložil matke povinnosť platiť výživné v nevyhnutnej miere, a to mesačne vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa, podľa § 62 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov, v spojení s § 2 písm. c/ zákona č. 601/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov, vždy do 15. dňa kalendárneho mesiaca vopred k rukám starého otca maloletej.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš (písomne v štyroch vyhotoveniach). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 1, 2 CMP).

Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené (§ 367 ods. 3 CMP).

Neodkladné opatrenie v časti výživného je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak (§ 332 ods. 1 CSP).